

Posamezne številke.
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 1.50.

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri s
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po pošti D 12.50, za ino-
skemstvo D 20.50, dostavljen na dom
D 14,—, na izkaznice D 12.50.
Inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi „TABORA“
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Knjižnica liceja

Posltnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke.
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon internih št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštevil-
ni št. 11.757.

Na naročila brez denarja se ne
sprejema. — Rekopisi se ne vračajo.

Leto: V.

Maribor, torek 15. januarja 1924.

Številka: 12.

Rapallo št. 2.

Maribor, 14. januarja.

Rezultate beograjskih posvetovanj Male antante je popolnoma zatemnila najnovejša senzacija: Jugoslavija je odstopila Reko definitivno Italiji; misel samostojne reške države je pokopana, rapallska pogodba pa temeljito revidirana. V protisluhu bi imela biti sklenjena med Beogradom in Rimom zavezniška pogodba po vzoru čekoslovaško-francoske pogodbe.

Česar niso mogle doseči paritetne komisije in razne konference, to je dosegla tajna diplomacija. Vlada je postavila javnost pred fait accompli. Dosegli smo uspeh — pravi — kupiti smo si prijatelja, in v odkupnino dali to, kar je zahteval.

Tudi ob sklenitvi rapallske pogodbe je bilo slišati o jugoslovansko-italijanski zavezniški pogodbi. Če odpremo takratne liste, vidimo, da se je tudi takrat govorilo o kraljevem obisku v Rimu, o uslugah, ki nam jih bo Italija nudila v gospodarskem oziru. Kmalu nato je res prišlo do gospodarsko-trgovinskih pogajanj, ki pa so se — kakor znano — razbila. Prijazna Italija nam je tudi v takšnih vprašanjih, kakor je na pr. jadranski ribolov, hotela vsiliti svoje interese in oškodovati naše lastno gospodarstvo.

Vzlic temu, da so gg. Trumbić in tovariši sprejeli skoraj vse italijanske zahteve, se Italija ni mogla odločiti za iskreno in prijateljsko politiko napram Jugoslaviji. Neprestano je rovarila zoper našo državo in izrabljala vse njene slabosti v lastno korist. Dajala je potuho Madžarom in Bolgarom, koketirala pa je tudi z našimi domačimi nezadovoljnimi.

Ali bo zdaj končana italijanska igra? Zdaj, ko je naša diplomacija zaigrala zadnje karte? Ali pa se začne nova farsa z novimi sredstvi?

Če je vest o zavezništvu med Italijo in Jugoslavijo resnična — izhaja namreč iz vladnih krogov, ki tudi niso ničesar demantirali — in ako smo si morali z Reko kupiti italijansko miroljubnost, tedaj seveda nobeno obsojanje nič ne pomaga. Reško vprašanje je postalo italijanska zadeva; nam je poslej vseeno, ali bo Reka mogla živeti ali ne. Reka je postala to, kar je bila, vsled ugodnih gospodarskih razmer. Zdaj so se izpremenile meje in se lahko izpremenijo tudi prometno-gospodarska središča. V tem oziru bi bila vsaka sentimentalnost odveč. Naša prva naloga bi bila, da si zgradimo ob Adriji novo, veliko luko — če ne drugače, s tujim kapitalom — in da je zvežemo z našimi ledjemi.

Politično pa je izguba Reke nov poraz naše diplomacije. Pričakovati je bilo, da bo mojster prekosil učenca, da bo italijanska diplomacija izigrala našo. Zadnje faze reškega vprašanja so kazale, da bo »uspeh« tak, kakršen je. Stvar je bila že dolgo zrela; vsi zadnji »poskusi« so bili zgolj taktične poteze in nič več.

Da je prišlo do tega, ni kriv Mussolini in tudi ne Rim. Ne trdimo, da bi g. Pašić in Ninčić lahke vesti prodajala Reko za italijanske prijazne oči. Krivda leži v naši notranjepolitični atmosferi, zlasti pa v dosedanjih centrih Beograd - Zagreb - Ljubljana. Kriva je naša notranja onemoglost in razdvojenost.

Normalno misleči človek bi mislil, da bomo imeli Srbi, Hrvati in Slovenci vsaj napram Italiji enotno politiko, ko vendar Italija škoduje v prvi vrsti »prečanskim« interesom. Nel Hrvacije imajo voditelja, ki je že ponovno odobril aneksijo hrvatsko-slovenskih krajev in ki postavlja namesto močne jugoslovenske države, protitežja jadranski in balkanski politiki Italije, malo hrvatsko republiko, »gov-

Seja ministrskega sveta.

Ninčićevo poročilo o konferenci Male antante in o sporazumu z Italijo. — Proračun za l. 1924-25. — Zahtevo poljedelskega ministra. — Novinarski letni vozni listki

Beograd, 14. jan. (Izv.) Včeraj do in popoldne se je vršila seja ministrskega sveta, v kateri je dr. Ninčić v splošnih potezih poročal o konferenci Male antante in o sporazumu z Italijo glede Reke ter o obsegu politične pogodbe.

Večji del seje pa je bil posvečen razpravi o drž. proračunu za l. 1924-25. Dovoljenih je bilo 123.5 milijona za izplačilo kuponov in amortizacijo 2%-ne vojne odškodnine. Izplačilo se izvrši l. apr. 1925. Daljšo diskusijo je izzvala zahteva poljedelskega ministra za amandman v znesku 115 mil. din. Finančni minister je pristal samo na 13 mil. din., nakar je poljedelski minister izjavil, da bo izvajal konsekvence, če se zahtevani kredit ne dovoli v polnem obsegu. Sklep ni bil storjen in bo v današnji seji zadeva ponovno v razpravi.

Razpravljalo se je tudi o zvišanju uradniških in vpokojeniških doklad. Za vpokojence se je dovolil kredit 50 mil. din. Glede uradniških doklad se vrše

nadaljni razgovori. Finančni minister je po seji izjavil, da bo fin. odbor sklican za 17. jan., da prične razpravo o proračunu 1924-25.

Ministrske svet je razpravljaj tudi o zakonskem načrtu glede pooblastil, ki se naj dajo prometnemu ministru za osiguranje rednega prometa. Na predlog prometnega ministra Kojčića je bilo sklenjeno, da se da vsakemu uradništvu listov prosta vozna karta, glaseča se na ime enega uradnika, ostali novinarji pa bi morali od slučaja do slučaja prositi za prosto karto finančnega(?) ministra. Ta nezadovoljiva rešitev vprašanja prostih voznih kart za novinarje je zbudila v novinarskih krogih splošno ogorčenje, tembolj ker je prejšnji prometni minister Janković že dal obljubo, da bo želje novinarjev v polnem obsegu upošteval in da dobi vsak redni član novinarskega združenja, ki izvršuje novinarski poklic, letno prosto vožno karto.

Krhanje radikalne vlade.

Ninčić in Pešić podala demisije, ki pa niso sprejete.

Beograd, 14. januarja. (Izv.) Z ozirom na znane izjave pariškega poslanika Spalajkovića glede obnove odnošajev z Rusijo je minister zunanjih zadev dr. Ninčić takoj po zaključku konference Male antante predložil ministrskemu predsedniku Pašiću svojo demisijo. Ker g. Pašić njegove ostavke ni hotel sprejeti, se je podal zunanji minister na dvor ter kralju osebno odal svojo ostavko. Z ozirom na splošni politični položaj je tudi kralj odklonil demisijo zunanjega ministra, ki bo torej še nadalje ostal v vladi. V političnih krogih prevladuje mnenje, da povoda za demisijo zunanjega ministra ni iskati v Spalajkovićevih izjavah, temveč v nasprotstvih v radikalnem klubu, kjer se pojavlja vedno večje nezadovoljstvo z zunanjim ministrom. Zunanji minister

dr. Ninčić sedaj sam demantira vesti o svoji demisiji. Včerajšnje »Vreme« pa prinaša vest, da je tudi minister vojne in mornarice general Pešić podal pismeno ostavko. V svojem pismu naglašja, da je s sprejetjem zakona o ustrojstvu vojske njegova mislija dovršena ter da se hoče umakniti na svoje staro mesto kot šef generalnega štaba. Vladni krogi tudi to vest demantirajo, češ, da je nastala vsled tega, ker general Pešić radi obolelosti par dni ni prihajal v ministristvo in se v tem času tudi ni udeleževal sej ministrskega sveta. Kljub vsem uradnim in poluradnim demitijem pa je sigurno, da se homogeni radikalna vlada na vseh koncih in krajih krha ter da bo v najkrajšem času prišlo do rekonstrukcije vlade, kar se najbolj povdaja v krogih radikalnih poslancev.

Odmev sporazuma glede Reke v Italiji.

Rim, 13. januarja. »Messaggero« ugotavlja, da so vesti o definitivni pogodbi z Jugoslavijo preuranjene. Nekatere nebitvene podrobnosti še vedno čakajo rešitve. Neznano pa je, da je nastopilo med obema državama zblizanje, ki bo velikega pomena za nadaljne odnošaje med Italijo in Jugoslavijo odnosno Italijo in Male antanto.

Odnosaji z Jugoslavijo slone na 3 točkah: Reka—Srednja Evropa—gospodarski odnosaji. Slednja je najvažnejša, ker je Italija že danes na prvem mestu med uvoznimi državami Jugoslavije. Zblizanje z Jugoslavijo kaže, da bo Italija poslej zavzemala v Mali antanti mesto, ki ji gre po njenem položaju, ter da bo delala z njo.

trahno in pacifistično, ki bi bila z Italijo v najožji zvezi. Z ustanovitvijo nevtralne republike ob jadranskem obrežju bi rad storil uslugo Italiji, zato vedno povdaja, da bi Italija imela koristi (mir, oblast na Jadrani itd.). Baš zadnje dni je dal Radić milanskemu »Secolu« bombastičen interview, ki v njem tako slika naš notranji položaj in našo voljo, da razrušimo to državo, da si je kaj takega komaj upal pomisliti kak Giunta ali Hust Venturi. Hrvatska politika, kakor jo zastopa Radić, ni federalističen pokret, tega se naši inozemski nasprotniki dobro zavedajo, temveč je smotrna sabotaža skupne države in dobro preračunana zavora naše konsolidacije.

Dokler je tako in dokler nima hrvatska javnost poguma, da bi glasno obsodila megalomanska barantanja radićevske politike, Beograd je tedaj odgovoden za

Radića in dokler bodo iz taktičnih ozidov odobrvali Radićeve izdajalske izjave tudi oni, ki se sicer ne morejo strinjati z njimi, tako dolgo bi bilo tudi najidealnejši vladi otežkočena premočrtna in odločna politika napram Italiji.

Temu se pridružuje še to, da je naša vlada popolnoma strankarska tvorba, dočim je italijanska vlada izraz nacionalne moči in je nastala kot reakcija na narodno razcepljenost. Naša vlada se poslužuje najzoprnejših političnih metod, da se ohrani na krmilu. Namesto da se zbere pod geslom državne konsolidacije najširša koalicija, se homogeni vlada zadovoljuje z uslugami — Turkov in Nemcev. Korupcija ji je popolnoma skrhala moralno avtoriteto. Plemenska orijentacija ji onemogoča enotno in res narodno politiko. Beograd je tedaj odgovoden za

»Corriere Italiano« izjavlja, da se berlinske vesti o alijanci med obema državama in dunajske, ki že povdajajo, kakšne posledice bo imelo zblizanje, nekoliko prehitelo razvoj dogodkov. — List pozdravlja sporazum o reškem vprašanju.

LIKVIDACIJA POKRAJINSKIH UPRAV.

Beograd, 14. jan. (Izv.) Včerajšnji min. svet je sklenil, da se z ozirom na že skoro končano likvidacijo pokrajinskih uprav v Dalmaciji ter v Bosni in Hercegovini stavi na razpoloženje namestnika Metličić in Vulović. Likvidacija pokrajinskih uprav na Hrvatskem in v Sloveniji se izvrši čimprej in bodo tekom marca razpisane oblasti ne volitve.

AVTOMOBILSKA NESREČA GRŠKEGA KRALJEVSKEGA PARA.

Kraljica smrtno nevarno ranjena.

London, 12. jan. (Izv.) Kakor poroča »Daily Mail«, se je pripetila včeraj pobeglemu grškemu kralju in kraljici avtomobilska nesreča. Kraljev avto je zadel ob nek drugi avto, pri čemur je bila kraljica smrtno nevarno ranjena. Kralj je ostal nepoškodovan. Sumi se, da gre v tem slučaju za kak atentat, povzročen od grških republikancev.

Italija za ohranitev vojne industrije.

Rim, 13. januarja. Italijanska vlada je odredila, da zasebna tverke, ki so med vojno izdelovale vojni material ter posedujejo stroje in druge naprave te vrste, ne smejo strojev in naprav uničiti, temveč jih ohraniti za morebitne bodoče potrebe.

Zopet potresni sunki v Italiji.

Rim, 13. januarja. V Mondolfo so včeraj ponoči čutili potresne sunke. Središče sunkov je bilo najbrže v okolici San Croce.

Volitve v egiptski parlament.

Kairo, 12. januarja. Volitve v egiptovsko zbornico so potekle popolnoma mirno. Od 109 doslej izvoljenih poslancev je 101 pristaš Zaglugla. 105 rezultatov še ni znanih.

BORZA.

Curih, 14. januarja (Izv.) Sklepni tečaji. Pariz 26.65, Beograd 6.45, London 24.57, Praga 16.80, Italija 25.70, New-York 577, Dunaj 0.0081, žig. krone 0.0081, Sofija 4.10, Bukarešta 2.855.

Zagreb, 14. januarja (Izv.) Sklepni tečaji. Pariz 4—4.05, Švica 15.40—15.50, London 377—380, Dunaj 0.1235—0.1255, Praga 2.5725—2.6025, Italija 3.912—do 3.942, New-York 88—89.

dobno kot Zagreb, dasi v manjši meri. Sedanja vlada ne more ne pred lastnimi državljanji in ne pred tujim svetom pokazati idejno in moralno supremacijo politike državnega jedinstva nad politiko separatizmov.

V teh razmerah ima Italija lahko status lišče. V teh razmerah, ko smo do nagega razgalili svoje slabosti, je pravzaprav dobro, če bi se ustvarila z Italijo garancijska zveza, ker bi s tem drugi sovražniki in naše domače centrifugalne sile dobile močan sunek. Ako ni pogodba z Italijo le nov trik močnejšega in politično superiornega nasprotnika, če bo preprečila opasno intrigriranje Italije in ustvarila med obema državama znosno atmosfero, tedaj izguba Reke ne bo tako globoka, ki minja kot nam izguba v prvem svetovnem vojnem.

Politične vesti.

* Zasedanje narodne skupščine se prične 23. tm.

* Beograjska konferenca Male antante je bila v soboto zaključena. Doseženo je bilo soglasje v vseh vprašanih, zlasti glede pogojev za madžarsko posojilo. Pogoj se drže še tajno. Glede Bolgarije so se državniiki Male antante soglasno izrekli za potrebe konsolidacije položaja v tej državi. Vprašanje odnošajev z Rusijo se je odložilo. Dr. Beneš je v soboto ponoči odpotoval preko Trsta v Pariz in London. Duca se je vrnil v nedeljo.

* Deločebe sperazuma z Italijo smo v glavnih potezih že zadnjič poročali. Pripomniti je le še, da se je Italija zavezala izvršiti vse določbe rapalske pogodbe ter obveznosti, ki izhajajo iz pisma grofa Sforze. Meja se izpelje strogo v smislu teh pogodb z lokalnimi korekturami v našo korist. V politični pogodbi si Jugoslavija in Italija zasigurata medsebojno svojo integriteto ter prevzamejo v nje obrambo tudi vojaške obveznosti. Govori se tudi o določbah, ki zasigurajo našim rojakom v Italiji neoviran narodni, kulturni in gospodarski razvoj. Iz Rima poročajo, da se je kot prvi korak k temu izdala s strani naučnega ministrstva odredba, ki določa v Julijski Krajini materinščino kot učni jezik za vse predmete v prvih razredih osnovnih šol, v ostalih razredih pa italijanščino, pri čemur pa ostane materinščina pomožni jezik pri pouku v vseh razredih. S tem bi bila odpravljena naravnost sramotna Gentilijeva šolska reforma, ki je že za prvi razred določala italijanščino kot učni jezik tudi v Jul. Krajini.

* Naš kralj poseti Rim. Z ozirom na sporazum, sklenjen z Italijo glede Reke, se poroča iz Beograda, da bo oficijalen zaključek spora z Italijo in pričetek novega prijateljskega sosedstva z Italijo obisk jugoslovenskega kralja pri italijanskem kralju v Rimu po ratifikaciji pogodbe.

* Radić priznava svoj fujasko med Angliji. V zadnjem »Slobodnem domu« piše Radić med drugimi dolgovestnimi otrobi: »Pravico in svobodo za vse narode morejo urediti in osigurati samo milijoni politično povsem zrelih in močno organiziranih državljanov. Tega dosedaj nikjer ni, pa tudi ne v Angliji. Zato tudi Anglija ne more, kolikor bi hotela in kolikor bi bilo potrebno, pomagati ta trenutek niti sebi, a kamo-li drugim!« Značilno priznanje neuspeha g. Radića v Londonu.

Dnevna kronika.

— Smrtna kosa. V Trbovljah je umrl minulo soboto jurist g. Oskar Florenini, star 20 let. Pogreb nadarjenega mladenciča se je vršil v ponedeljek ob 15. uri popoldne. — V Šošanju je umrl v minulem tednu zvest naš pristaš in dober narodnjak g. Florijan Grejan. Blag mu spomin. — Dne 12. januarja je umrla v Gornjem gradu v visoki starosti 79 let gospa Ana Mikuš, mati oorožniškega narednika g. Josipa Mikuša, komandirja orožniške stanice v Št. Nju!

— Kraljevsko božično darilo najvrednejšim učencem drž. srednjih šol v znesku po 500 D je dobil v Ptujju učenec V. razreda na realni gimnaziji Peter Kavčič, sin nadučitelja iz Štanošine, v Marški Soboti pa učenec V. razreda tamošnje gimnazije Franc Horvat, sin kmetovalca iz Turnišča v Prekmurju.

— Rodbinska tragedija v Prekmurju. V Moščancih je živel Franc Fujsz v divjem zakonu s krčmarico Terezijo Banfi. Dne 4. tm. je prišlo med obema zopet do prepira. Fujsz je šel po puško in ustrelil skozi okence v kuhinjo. Smrtno je zadel 18-letno hčerko in težko ranil ženo. Drugi dan se je sam javil sodišču. Hčerko so odpeljali v bolnico.

— Radićeva žena, ki je z Radićem na Dunaju, je zaprosila pri našem poslanstvu za potne liste v Zagreb. Hoče se vrniti, ker je tik pred porodom. Radić ostane na Dunaju.

— Dnevnik Lužičkih Srbov »Serbske Novine« je stopil v 83. letnik. Danes ima list nad 7000 naročnikov.

— Rop v slovenski posojilnici v Clevelandu v Ameriki je bil glasom vesti ameriških listov izvršen 12. mm. prav po ameriškansko. Dva roparja sta se pripelja-

la v uradnih urah v avtomobilu, stopila v posojilnico z naperjenimi revolverji, nagnala osobe v drugo sobo, kjer jih je eden stražil, drugi pa med tem izpraznil predale in odnesel 4822 dolarjev. Nato sta oba izginila. Vse skupaj je trajalo 5–6 minut.

— Kako štiti Francija svojo valuto? Kakor znano, je francoski frank zadnje čase radi raznih spekulacij padel. Pariška policija je te dni izgnala 9 inozemcev (7 Rusov in 2 Grka), ker so na pariški borzi vršili baisse — spekulacije v francoskih frankih.

Dopisi.

Prevalje. (Predavanje o našem Jadranu). Dne 5. tm. je predaval na sestanku sokolskega društva br. Mile Sertić o prilikah na našem Jadranu. Razložil je nam važen pomen morja za naše narodno gospodarstvo in povdaril, da nam je treba poleg številnega trgovskega brodogoja še močne vojne mornarice, ki bo v stanu braniti našo obal. Dalje je orisal naše vrle Dalmatince kot izvrstne pomorščake in končno pozivljial k podpiranju »Jadranske Straže«, ki uspešno deluje za povzdigo našega pomorstva.

Celjske vesti.

Redukcija uradništva v Celju. Te dni so padle v Celju prve žrtve redukcije in praktičnega udejstvovanja današnjega radikalnega režima v prid državnim namščencem. Na celjski pošti je bilo reduciranih osem uradnikov, oziur. uradnic, ki so vrženi neusmiljeno na cesto. Zastoj bi iskali vzroke, zakaj morajo ljudje po mnogoletnem zvestem in marljivem službovanju dobiti brco od vladodržcev, ki v izkoriščanju svojega položaja ne čutijo bede in pomanjkanja. Ali bo celjska pošta vsled te redukcije lažje vršila svoje naporno delo, ko je itak že trpela na pomanjkanju uradništva? Morda bo s tem ustrezno tudi strankam, ki se morajo pri nekaterih oddelkih celo nastavljati, da končno po dolgi zamudi oddajo svoje pošiljkatve? Med reduciranimi so: višji kontrolor Fr. Hafner, nadpoštar Ciril Havliček, ki se je šele nedavno preselil iz Rečice na Paki v Celje, uradnice Lea Šotel-Novak, Malka Fraganelli, Dragica Kuralt, Anica Kosi-Vrečko in poštni slugi Ivan Lončar ter Josip Fidler. Z ozirom na brezobzirnost napram uradništvu je krajevna organizacija JDS v Celju sklenila na svojem zadnjem političnem sestanku, naprositi nar. poslance prof. Reiserja za intervencijo pri vladi, da se vsem žrtvam redukcije vsaj takoj likvidirajo njihovi nadaljni prejemki. Doslej se je namreč dogajalo redno, da so vpoštojenci po več mesecev brez vsakih prejemkov, kar preti tudi vsem žrtvam redukcije. Demokratska stranka v Celju bo tudi skrbno zasledovala, po kakih načelih in s kakim namenom se je reducirane celjske nameščence vrglo na cesto.

Društveno gibanje v Celju. V četrtek dne 17. tm. se vrši v celjskem Nar. domu sestanek celjskih pridobitnih slojev, na katerega pridejo tudi zunanji strokovnjaki. Dne 23. tm. se vršita dva občna zbora. Celjski Sokol zboruje v mali dvorani Nar. doma, stanovanjska in stavbena zadruga pa ima radi izpremembe pravil svoj izredni občni zbor v gostilniških prostorih. V prid Dijaški kuhinji priredi gostilničar Nar. doma v svojih prostorih dne 19. januarja domačo veselico s plesom.

Nov stavbenik v Celju. Stavbno obrtno koncesijo s sedežem v Celju je podelila pokrajinska uprava, oddelek za trgovino in industrijo v Ljubljani g. Alojziju Kališniku iz Gaberja pri Celju.

Redna občinska seja celjskega obč. zastopa se vrši v sredo, dne 16. tm. ob 19. uri. Na dnevnem redu so poročila posameznih odsekov in volitve članov stanovanjske komisije in razsodišča.

Umrlo je tekom meseca decembra 1923 v Celju: v mestu 5, v javni bolnici 18, v Invalidskem domu 1 in v vojaški bolnici 1 oseba.

Varčujte z vodo! Kakor smo že na kratko poročali, preti mestu Celje tudi pomanjkanje vode. Mestni magistrat celjski je izdal radi tega na prebivalstvo oklic, da omeji kolikor mogoče porabo vode in opusti vsako tratenje s tem, da

ostanejo odprte pipe, iztoki i. dr. Prote kršiteljem tozadevnih odredb se bo postopalo iz javnostnih ozirov brezobzirno.

JDS.

SEJA OBLASTNEGA ODBORA DEMOKRATSKE STRANKE ZA MARI-BORSKO OBLAST

se je vršila v nedeljo 13. tm. od pol 11. do 3. ure pop. v Mariboru. Razpravljala so se vsa aktualna vprašanja dnevne politike in strankine organizacije ter so se v vseh vprašanih storiili soglasni sklepi.

Oblastni odbor se je v principu soglasno izrekel za dr. Marinkovičev načrt o razširjenju kompetenc samoupravnih organizacij in se je izrekel obenem tudi za razširjenje kompetence velikega župana v njegovih državnopravnih funkcijah. Odločno pa vztraja na zahtevi, da na eni strani vse bivše premoženje dežele štajerske, v kolikor leži v območju mariborske oblasti, preide zopet v last oblastne samouprave, na drugi strani pa, da mora prosvetna politika ostati enotna v celi državi.

Oblastni odbor je dalje soglasno izrekel željo, da oblastna uprava in samouprava čim prej prične v polnem obsegu poslovati in sicer takoj stopnjema v vseh onih panogah, ki se v Ljubljani likvidirajo, da se tako ustvarja čimprej predpogoji za gospodarski in kulturni napredek mariborske oblasti. Kvarno za razvoj naše oblasti smatra oblastni odbor funkcioniranje oblastne uprave preko Ljubljane, zlasti ker ima za sedajne potrebe zadostne prostore in tudi primerno število uradništva na razpolago.

Oblastni odbor je obširno razpravljial s predstojajočo oblast., srezkih in občinskih volitvah ter so se določile smernice za postopanje naših organizacij in pristavev.

Izvršila se je izvolitev ožjega odbora, ki ima redne seje vsak prvi četrtek v mesecu. Nadalje se je izvršila izvolitev članov mariborske oblastne organizacije v skupno eksekutivo obeh strankinih organizacij v Sloveniji.

Za strankin kongres so določeni kot delegatje našega oblastnega odbora g. dr. Lipold, Petovar in dr. Gosak.

Tekom februarja se priredi politična šola JDS v Mariboru.

Oblastni odbor je končno razpravljial o aferi dr. Kalan - Orjuna v Celju. Konstatiralo se je, da je bilo postopanje Orjune v Celju po svoji formi naperjeno ne proti posamezni osebi, ampak proti stranki ter se je to z obžalovanjem vzelo na znanje. Odklanjati moramo kot nacionalna stranka vsakršno tutorstvo nad nacionalizmom naših strankarskih voditeljev. Oblastni odbor se izreka solidarnim s sklepom celjske krajevene organizacije JDS v tej zadevi.

—□—

Odborova seja Gosp. in pol. društva za mariborski V. (magdalenski) okraj se vrši v četrtek 17. tm. ob 8. uri zvečer v gostilni Trst pri Magdaleni. Polnoštevilna udeležba odbornikov potrebna.

Odborova seja Gosp. in pol. društva v Mariboru za I. in IV. okraj se vrši v četrtek 17. tm. ob 8. uri zvečer v tajništvu JDS (Cankarjeva ulica 1).

One organizacije, ki žele prirediti seje v lokalnih tajništvu JDS (Cankarjeva ulica 1.), prosimo, da prijavijo najmanj 2-3 dni poprej radi potrebne razporedbe sej! — Tajništvo.

Obč. zbor kraj. org. JDS v Murski Soboti se vrši za 1. 1924 dne 26. tm. ob 8. uri zvečer pri Turku.

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1924.

(Opozoritev Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v Ljubljani.)

I. Vložitev napovedi.

a) Za dohodnino. Rok za vložitev napovedi poteče koncem februarja tl. Do tega roka mora vsakdo, kdor že plačuje dohodnino, vložiti napoved iz lastn. nagiba, da se ogne zamudnim posledicam § 205, zakona o osebnih davkih. Posebne pozive za vložitev napovedi dobe le oni,

katerim namerava davčno oblastvo za 1. 1924 prvič predpisati dohodnino.

b) Za rentnino. Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva. Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekom leta 1923 niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se dobe pri davčnih oblastvih in davčnih uradih.

Napovedi so po tarifni ostavki 231. zakona o takсах in pristojbinah zavezana taksi po 5 D, ki se prilepi na napoved.

Komur je nemogoče vložiti napoved v določenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosi za podaljšanje roka.

II. Naznanila o izplačanih službenih prejemkih.

Vsakdo kdor izplačuje službene prejemke, stalne ali premenljive v višini, ki utemeljuje za dohodnino davčno dolžnost, je zavezan do konca februarja 1924, naznaniti te prejemke na posebni tiskovini. Za to naznanilo ni plačati nobene takse.

III. Razgrnitev predpisnih izkazov in prizivni roki.

Davčna oblastva imajo nalog, da uredijo razgrnitev predpisnih izkazov na ta način, da se bo vršilo ob naprej določenih rokih in sicer prvih 15 dni vsakega koledarskega četrtletja za vse davke, odmerjene v preteklem koledarskem letu. O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v IV. četrtletju 1923, so v zmislu gornjega naloga razgrnjeni predpisni izkazi prvih 15 dni meseca januarja 1924, kolikor niso bili davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni.

Prizivni rok se pričinja s 16 dnem po razgrnitvi in traja 15 dni.

IV. Jamstvo za dohodnino.

Industrijski obrati, ki so na podlagi jamstva za dohodnino, uveljavljenega s členom 155., št. 4. finančnega zakona za 1. 1922-23 pobrali dohodnino od izpremenljivih službenih prejemkih svojih nameščencev, so dolžni v IV. četrtletju 1923 porabne zneske odpremiti davčnemu uradu do 14. januarja 1924 s posebnim izkazom v dveh izvodih.

V. Davek na poslovni promet.

a) Davkoplačevalci, ki so zavezani plačevati davek po knjigi opravljenega prometa (razen podjetij, zavezanih javni računodajci, vsi obrati in podjetja, katerih promet je v minulem letu presegal 360 tisoč Din.), so dolžni plačati davek na poslovni promet za IV. četrtletje 1923, do 30. januarja 1924 in hkratu predložiti prijavo ali z uporabo stare tiskovine, kjer so še na razpolago, ali po vzorcu, objavljenem v razglasu delegacije ministrstva financ z dne 22. maja 1922. A. I. 6-3 (Uradni list z dne 3. junija 1922, št. 59).

Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapretilom uradne ocene ter glob zaradi nerednosti.

Kdor vloži nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

b) Davkoplačevalci, katerih promet ni v minulem letu presegal zakonito določene meje 360.000 D, niti ni bil manjši od 15.000 D, so zavezani na splošni poziv in v določenem roku vložiti prijavo o prometu, opravljenem v minulem letu. Roka za vložitev finančno oblastvo še ni objavilo, bo pa predvidno objavljen v I. četrtletju 1924.

Ako se za te prijave uporabi stara tiskovina, jo je dopolniti za promet, opravljen z državo, od katerega se plačuje davek že ob izplačilu pri državni blagajnici, z besedilom vzorca, objavljenega v gornjem razglasu finančne delegacije.

Kdor ne predloži pravočasno prijave, izgubi pravico pritožbe in mu davčni odbor oceni letni promet po lastni vednosti in podatkih.

VI. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1924 dospejo v plačilo direktni davki za 1. četrtletje 1924. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. februarju 1924 prisilno izterjati in zaračunati poleg 6% zamudnih obresti še za opoz. min 4% terjanege zaostanka.

Mariborske vesti.

Maribor 14. januarja 1924.

m Smrtna kosa. V soboto je umrl v Mariboru na obisku pri svoji sestri o. Lenart Vavpotič, župni upravitelj pri Sv. Trojici v Halozah, svoj čas gvardijan minoritskega samostana v Ptuj, v starosti 56. let. Truplo so prepeljali v Ptuj, kjer je danes v ponedeljek pogreb. Bil je koncilijanten duhovnik. Blag mu spomin!

m Promocija. Kot prvi Jugoslovani je bil na vseučilišču v Turinu promoviran doktorjem prava g. Jakob Salvi, uradnik Borze dela v Mariboru. Čestitamo!

m Vse gospodarske kroge opozarimo na letošnjo I. carinsko konferenco, ki se vrši danes, v ponedeljek, ob 20. uri v prostorih državne trgovske šole na Zrinjskega trgu. Konferenca je važna brezizjemno za vse gospodarske kroge!

m Ljudska univerza. V ponedeljek dne 14. januarja predava g. inž. J. Kukovec Problem modernega individualizma v Ibsenovih »Strahovih«. Predavanje bo z miselnega in literarnega stališča zelo zanimivo. Začetek točno ob pol 8. uri zvečer v mali kazinski dvorani. Dvorana bo zakurjena.

m Profesor Bračun v neumestni obrambi šolskega svetnika Fr. Jerovška. V »Novi pravdi« je objavil profesor Bračun, slavec z lepimi besedami sedemdesetletnico šolskega svetnika Fr. Jerovška, krivično obdolžitve demokratskih poslancev glede nereaktiviranja upokojenega profesorja g. Fr. Jerovška, očita jo jim kot učencem šolskega svetnika Fr. Jerovška nehalno nepozornost. V resnici je stvar ta. Šolski svetnik Frane Jerovšek je ob osvojenju sam, v 65. letu svoje dobe, zaprosil penzijo, koja se mu je po zakonu priznala. Ker je bila ta penzija v kronski valuti tako neznatna, da ne bi mogel z njo sploh niti skromno živeti, začel je zopet poučevati proti honoraciji učnih ur kot neaktiven profesor. Demokratski poslanci so, ne da bi prejeli kako pismo š. sv. Jerovška, (v ti točki profesor Bračun ni točno informiran), iz lastnega magiba posredovali pri ministru prosvete, da se šol. sv. Jerovšek reaktivira. Prosvetna uprava, ki se drži kakor vsaka uprava načel, upoštevala je zahtevo proforskih organizacij, da se preko gotove dobe profesorji ne vzdružijo v aktiviteti. Iz spoštovanja tega od stanovskih kolegov š. sv. Jerovška uveljavljenega načela se šolska uprava ni mogla odločiti, da greši z ozirom na posebnega obzira vredne slučaje ne le proti Jerovška, ampak tudi večjega števila drugih profesorjev proti svojim lastnim načelom ter ni mogla zopet aktivirati današnjega sedemdesetletnega jubilanta. Podelila mu je pa odlikovanje v naslovu šolskega svetnika.

m Gospodarsko in politično društvo za kolodvorski okraj ima v sredo 16. tm. zvečer ob 20. uri prvi prijateljski sestanek v gostilni »Pri Prlekcu« v Tattenbachovi ulici. Poleg razgovora o gospodarskih vprašanjih bo čital dr. Pivko odlomek iz knjige »Vulkanska tla«.

m Anketa gospodarskih krogov, ki se je vršila v nedeljo dopoldne v restavraciji »Kosovo«, je bil dobro obiskana, kljub temu pa je bil obisk od zunaj slab. Na anketi se je razpravljalo o vsek aktualnih gospodarskih vprašanjih s posebnim ozirom na predstoječo konferenco gospodarskih krogov v Zagrebu. Kot delegatje za to konferenco so bili izvoljeni gg. dr. Radoslav Pipuš, tovarnar, Ferdo Pinter, trgovec in Djuro Džamonja, industrijalec. Nadalje se je na anketi razpravljalo o volitvah v dohodninsko cenilno komisijo ter se je določila kandidatna lista, ki jo objavljamo na drugem mestu.

m Volitve v dohodninsko cenilno komisijo v Mariboru. Združeni pridobitni gospodarski krogi mesta Maribor priporočajo v izvolitev za dohodninsko komisijo za cenilni okraj Maribor-mesto sledeče gg.: Za člane: 1. Inž. Dražar Oskar, ravnatelj milarne, Klavniška ulica 27; 2. Sabunkošek Ludovik, obrtnik in trgovec, Jurčičeva ul. 9; 3. Šoštarč L. N., trgovec, Aleksandrova c. 13. Za namestnike: 1. Horvat Franjo, slikarski mojster, Slovenska ulica 10; 2. Skaza Josip, uradnik Trgovske banke, Slovenska ulica 4; 3. Šerbec Josip, trgovec, Aleksandrova c. 32.

Volitev se vrši v nedeljo, dne 20. januarja 1924 od 7. do 13. ure pri davčnem uradu v Mariboru in sicer: za volilce z začetnimi črkami A-J v sobi št. 9, za volilce z začetnimi črkami K-R v sobi št. 12, za volilce z začetnimi črkami S-Z v sobi št. 13.

m Gasilno društvo v Mariboru in njegova rešilni oddelki namerava v svrhu nabave novega rešilnega avtomobila prirediti v kratkem posebno nabiralno akcijo. Društvo je zabredlo v težek finančni položaj, ker stroški od dne do dne naraščajo, dohodki pa so malenkostni in je poleg tega morala tudi odpasti za dne 5. januarja nameravana prireditev. Sedanja rešilni avtomobil je služil od leta 1915 do danes v 101.923 slučajih in je v polni meri odslužil. Kljub temu pa ga namerava vodstvo preurediti v voz za moštvo kot dopolnilo za avtomobilski vod gasilnega društva. Vse to pa je združeno z velikimi stroški. Z ozirom na človekoljubni in občekoristni namen pričakuje gasilno društvo, da se bo občinstvo v polni meri odzvalo njegovi prošnji in pripomoglo do čim popolnejšega uspeha nabiralne akcije.

m Trgovski ples. Slovensko trgovsko društvo nas obvešča, da se nameravani »Trgovski ples« radi težkoč z dvorano ne more vršiti in radi tega odpade.

m Radi napada na Götzovo dvorano doslej ni bil nikdo aretiran. Naša vest v zadnji številki o aretaciji 3 osumljencev je izzviral iz napačnih informacij in je bila le plod nesmiselnih govoric, katerih je o tej stvari še vedno polno naše mesto.

m Tujci v Mariboru. V noči dne 13. je prenočilo v Mariboru 42 tujcev, dne 14. pa je bilo na novo prijavljenih tujcev v hotelih in prenočiščih 45.

m Kavarna Mestni park. Svira priljubljena ciganska godba Roj vsak večer od 19. do 1. ure. Odprto do 3. ure zjutraj. Posebna soba.

m Knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah vedno »Ljudska knjižnica« v Mariboru, Narodni dom I.

m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljek vse dni v tednu odprto od 9. do 18. ure zvečer, ob sobotah, pa od 9. do 19. ure. Blagajna je odprta vsak dan od 17. ob sobotah do 18. Parna kopel je ob sredah in petkih ves dan za dame, ostale dni pa za gospode. Obiskovalcem kopališča stoji vedno na razpolago prvovrstni operater.

m Prošnja uboge vdove. Revna vdova je z malim petletnim otrokom na cesti brez prenočišča. Kdor ima kakšen majhen prostorček, da more reva z otrokom prenočevati, naj se usmili in naj prepusti kotiček. Prijave sprejema naše uredništvo.

Narodno gledališče.

REPERTOIRE:

Ponedeljek, 14. jan. Zaprt
Torek, 15. jan. »Namišljen bolnik«, Ab. C.
Sreda, 16. jan. »Janko in Metka«, A.
Četrtek, 17. jan. »Onstran življenja«, B.
Petek, 18. jan. »Lumpacij-vagabunda«, Ab. E.
Sobota, 19. jan. »Janko in Metka«, D.

—□—

Repertoar: V sobotno številko »Tabora« je glede repertoarja nastala neujuba tiskovna pomota in sicer, da se vpripori za sredo 16. tm. »Janko in Metka« za ab. B. Popravljamo na tem mestu, da se vrši v sredo 16. jan. »Janko in Metka« za ab. A.

»Namišljen bolnik«, V. torek, 15. jan. se ponovi izza lanske sezone duhovita Molierova komedija »Namišljen bolnik«.

Kultura in umetnost

x Iz organizacije oblikujočih umetnikov. V nedeljo se je vršil 3. redni občni zbor Strokovnega združenja jugoslovenskih oblikujočih umetnikov. Vdeležba je bila prav dobra ter so bili zastopani razen domačih umetnikov tudi zagrebški po g. Jašo Ranklu, tržaški po g. Srečku Ščuki in mariborski po g. Josipu Žagarju. Razprave so bile zelo animirane. Občni zbor je vzletelo dosedanjega odbora

z odobravanjem na znanje, posebno njegov če tudi brezuspešni trud za dosego postavk za umetnost v skupščinskem proračunu. Iz tajnikovega poročila je bilo nadalje razvidno, da je odbor skušal na razne načine delati za povzdigo umetnosti v Sloveniji. Posredoval je pri prirejanju razstav in konkurenc, vplival je na denarne zavode, da so podpirali umetnost, sestavljal je minimalne tarife za ilustrativna dela itd. Ker se niti vlada niti kakak druga javna oblast ne potrudila, da bi olajšala umetnikom njihovo delo, je sklenil občni zbor slediti primeru zagrebškemu kolegom in z lastnim trudom zbirati sredstva, da se vresniči kardinalni postulat ustvarjajočih umetnikov gradba umetniških ateljejev. V to svrhu je bil izgotovljen posebni odsek z arhitektom Murnikom na čelu. Nadejati se je, da bo javnost ta projekt drage volje podpirala moralno in materialno. S tem v zvezi je tudi načrt, da se priredi letos velika predpustna prireditev. Izvoljen je bil v ta namen posebni veselilni odsek, kateremu predseduje arhitekt prof. Rado Kregar. Novi odbor, ki je ob enem po pravilih umetniški svet za Slovenijo, je sestavljen takole: predsednik: R. Jakopič, tajnik: Saša Šantel, blagajnik: Dojmir A. Kos, arhivar: Valentin Kos, odborniki: J. Costapariar, A. Bueik, I. Vavpotič, namestnika: arh. V. Šubic in ga Zupanc-Kodnikova. Preglednika: A. Severin in D. Birolla.

x Ivan Vuk: »Pravljice Iztoka«. Enašt mičnih povestic-pravljic je nanizano v knjigi, ki obsega 126 strani. Pravljice so pisane zanimivo in se zreali v njih globoka misel ter jih bo vsak čital z užitkom. In ko jih prečita enkrat, še jih bo zopet čital. Po svoji opremi in vsebini je knjiga kras vsake knjižnice, zato tudi najprimernejše darilo za razne prilike, posebno pa sedaj za Božič in Novo leto. Nizka cena omogoča, da lahko knjigo kupi vsakdo, kdor je prijatelj lepih knjig. Broširana stane 10 Din, vezana 20 Din, po pošti 1 Din 40 para več. Prijatelji lepih knjig! Naročite si »Pravljice Iztoka« takoj ko prečitete to pismo. Naroča se: Tiskarna »Merkur«, Ljubljana, Simon Gregorčičeva ul. št. 13. Dobiva se pa tudi v vseh knjigarnah.

x »Meja«. Vsebinska št. 24 od 31. dec. 1923 te gospodarske revije prinaša: A. Hribar: Jugoslavenski-čehoslovaški odnosi; Bog. Vošnjak: Amerikanizacija Jugoslavije; Milan Novaković: Zemljoradnja na našem Kršu; A. Šepič: Crni prišt — Anthrax; Stojan Petrovič: Opšti uslovi uspešnog odgajanja stoke; Ilija Bošnjak: Težak hemija; Bilješke; Razne vijesti; Književnost. — Revija stane letno 60 D. Naroča se v upravi, Zagreb, Jurčičeva ulica 16.

Sokolstvo.

o Občni zbor Sokolskega društva v Mariboru se je vršil v nedeljo 13. tm. ob veliki udeležbi in izrednem zanimanju od zjutraj do pozne popoldanske ure. Pokazal je vso resnost in globino sokolskega dela. Obširno poročilo prinesemo jutri, danes samo glavne podatke: Poročila podstaroste in ostalih funkcionarjev, načelnika vaditeljskega zbora, gradbenega odseka, glasbenega odseka, veselilnega odseka itd. so pokazala vso smotrenost delovanja društva. Za starostjo je bil soglasno izvoljen zdravnik br. dr. Topček, za podstarostjo dr. Boštjančič, za načelnika brat Naglič, za načelnico sestra Nabergojeva. Ustanove se novi odseki.

—□—

RUSKO SOKOLSTVO V EMIGRACIJI.

Dne 27. decembra 1923 se je vršil v Pragi sestanek delegatov ruskih sokolskih organizacij izven Rusije. Sestanek je sklical »Ruski Sokol« v Pragi s podporo češkoslovaškega sokolstva in češkoslovaške vlade. Na petdnevni konferenci se je razmotrivalo vprašanje organizacije Ruskega Sokola v emigraciji. Udeležili so se sestanka delegatje iz Češkoslovaške, Jugoslavije, Bolgarije in Nemčije ter delegat Sokola iz sovjetske Rusije. Konferenca je vodil predsednik Ruskega Sokola v Pragi, profesor D. N. Vergun, v imenu ČOS pa je pozdravil delegate br. dr. Schreiner.

Po rešenih formalnostih je predaval dr. S. A. Ostrogovski o temi: »Naloga

in vpliv sokolske misli na odgojo mladine«, profesor Magerovski: »O temeljnem delu ruskega sokolstva v emigraciji«. Končno je bila sprejeta ideološka stran ruskega sokolstva, ki temelji na ruskem nacionalizmu in borbi za povratak te ideje v ruski narod.

Od tedaj naprej bo imelo rusko sokolstvo svoje središče v Pragi, odkod bo dobivalo navodila za sistematično delovanje, dočim bo organično tvorilo sestavni del češkoslovaškega in jugoslovenskega sokolstva, v katerem bo imelo svoje ruske odseke s posebno nalogo, da širijo sokolske ideje med ruskimi emigranti. Sestanek v Pragi znači torej začetek intenzivnega dela ruskega sokolstva v emigraciji.

Objave.

§ Klub kolesarjev in motociklistov »Perun« pozivlja vse svoje članstvo, da se udeleži sestanka v sredo 16. tm. ob 20. uri zvečer v klubovi sobi Narodnega doma. Na dnevnem redu so tekoče zadeve in razgovor radi občnega zbora Polnoštevila udeležba dolžnost! — Tajnik.

§ Oseba, ki je izgubila legitimacijo, in denar, naj se oglasi pri R. Vukmaniču, Barvarska ulica (od 12.—13. ure.)

Filatelisti. Vsak četrtek ob 20. uri sestanek v gostilni Novosel, Rotovški trg št. 8.

§ Stenografski tečaj na drž. trgovski šoli prične 4. febr. ob 18. uri (Razlagova ulica 26. I.). Tečaj traja 4 mesece. Pismone ali ustmene prijave sprejema ravnateljstvo.

§ Dramatični odsek Orjune v Mariboru. Prihodnji sestanek se vrši v torek 15. jan. ob 20. uri v čitalnici Narodnega doma. Do takrat se mora vsak član (članica), ki hoče sodelovati, naučiti kako pesem ali kak drug sestavek, katerega bo recital. Pozivamo članstvo da se z vne-mo loti dela in priklasi k dramatičnemu odseku. Predsedstvo.

§ Iz Udruženja vojnih invalidov — podružnice Maribor. V mesecu decembru p. l. je podružniški odbor naklonil denarne podpore izmed več kot sto prosilcev tridesetim najbolj revnim in potrebnim in sicer: 18 vojnim vdovam, 11 invalidom in 1 vojni siroti brez staršev v skupnem znesku 3000 D. Izmed teh jih biva 23 v Mariboru, 7 pa v mariborski okolici.

Film.

I. Mariborski bioskop. Danes, jutri in v sredo torej samo tri dni, se kaže prekrasni film To jeden put doživi svaka žena. Drama v 6 dejanjih v glavnih ulogih, Doreta Pilips. — Četrtek I. del velikanskega filma Mesalino! Film še ne videne krasote čez 100.000 sodelujočih oseb. Slike in lepaki so razstavljeni.

Gospodarstvo.

g Sejmi v Mariboru zopet dovoljeni. Ker je živalska kužna bolezen svinavke prestala, so glasom razglašala pokrajinske uprave za Slovenijo, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani z dne 29. dec. 1923. št. 4019 vet. sejmi zopet dovoljeni in vršijo za mesto Maribor običajni sejmi kakor sledi: mesečni sejmi: za vse vrste domačih živali (konji, goveda, ovce, koze) vsak drugi in četrti torek v mesecu. Ako bi bil v torek praznik, se vrši sejem en dan poprej (v ponedeljek). Svinjski sejmi: se vršijo vsaki petek. Če bi bil v petek praznik, se vrši sejem en dan poprej, torej v četrtek. Prvi svinjski sejem se vrši v petek, dne 18. jan. 1924 in prvi živinski sejem v torek, dne 22. jan. 1924.

g Naš izvoz vina, žganja in grozdja je znašal po statistiki v zadnjih 3 mesecih minolega leta: 8745 hl starega vina, 1215 hl žganja in 860 met. st. grozdja.

g Dohava karbida za vojaštvo. V pisarni komande Vojnog Okroga v Mariboru (Dravska kasarna soba 17.) se dne 19. (devetnajstega) januara 1924) vrše nova direktna pogajanja za nakup 500 kilogramov karbida postajno Garnisio na inter-dantsko slagališče v Mariboru (v ploče vinastih sodih v težini do 50 kilogr.). — Pogoji so razvidni vsak dan med uradnimi uradi v pisarni Mariborskega Vojnog Okroga v Mariboru.

Listnica uredništva.

G. Kranjc, Fram: V soboto smo že obširno pisali o Čurugi v rubriki »Iz življenja in sveta«.

Potreba strokovne izobrazbe.

V obratih je zaposlenih pretežno večina takih, ki ne poznajo surovin, iz kojih morajo izdelovati razne predmete. In to vodi dostikrat hude posledice med delom. — Celo podjetnik sam se pusti dostikrat nasamariti od raznih brezvestnih trgovskih potnikov z navidezno lepim blagom. Ko pa ga prične izdelovati, nastopi žalostno razočaranje.

Hočem kot krojač posvetiti temu vprašanju nekaj kritike iz svoje stroke, ker bo gotovo zanimala tudi širša javnost, obenem pa postala strašilo za vse tiste, ki se kot lajki pri nakupu blaga pustijo »nabarvati« od raznih brezvestnih verižnikov. Prinese vam čifut odrezek suknja za eno obleko ali kostum. Z gostimi besedami si mora pridobiti kupea. Skušati mora kupea začarati z velikansko hvalo o dobri kvaliteti in nizki ceni. Predvsem mora hvaliti blago kot najmodernejšo, in najslovičnejšo izjavo. Obenem pa nastavi ceno tako, da lahko popusti 70% in vedno še, ako se mu posreči blago prodati, zasluži 50% od prodajne cene. Stranka si momentano mane roke od veselja, češ danes sem pa dobro kupil; zahteval je čifut prvotno za blago 1000 D, dal ga pa za 400 D. Ta je gotovo denar rabil, drugače ne bi dal po taki ceni. Sedaj pa se prične študija, kje je kak krojač, ki dela poceni. Misli si: v tej stroki je konkurenca itak velika, bom ga že našel. Prvo gre brez zavitka pozvedeti o ceni fazone. Ko ima podatke, se odloči za najcenejšega ponudnika. Sedaj šele vzame zavitek, ga nese srečnemu izvoljenemu in mu predloži srečni nakup. Krojač, četudi pozna ničvedno tkanino, si ponavadi ne upa stranki veselja kaliti, ponavadi še skuša stranki veselje narediti s tem, da pohvali blago. Ko ga priproji, ga gre likati in izdelovati. Toda glej razočaranje! Blago je skočilo za 5–10 em skupaj, bolj ko ga gladi, bolj skupaj leze; ko ga pomeri, je vse

premalo, in že se prične prva nezadovoljnost stranke. Ko prične končno krojač sešito obleko sparo olikati se mu pokažejo pege, kar se posebno pri italijanskem blagu rado pojavi. Kaj pa sedaj! Ko že nezadovoljna stranka to opazi je razumljivo ogenj v strehi. Sedaj se prične boj s krojačem, ki mora nositi vse zle posledice greha onih verižnikov. Krojača se razvpije, češ da je obleko pokvaril. To je mojster-skaza, ne hodite k njemu! Ponavadi najde ta boj pred sodnijsko konic, in le na strokovnjaških izvedencih je ležalo, da razčistijo zadevo in razbremenijo nedolžnega obtoženca. Vsekakor pa oproščenemu krojaču še nikakor ni s tem škoda poravnana, ker je bil razvpit. Govorim iz prakse, ker sem že fungiral kot izvedenec pri taki razpravi. Važno je torej, da se stranke vsikdar pri nakupu blaga obrnejo na strokovnjaka za nasvet ali nabavo blaga, kajti težko je danes v splošnem si nabaviti obleko, že težje pa prenašati razočaranje, ki nastane v starih slučajih. — Ivan Bizjak, krojaški mojster in strokovni učitelj v Celju.

Tujci v Mariboru

novo prijavljeni v hotelih in prenočiščih dne 12. januarja 1924.

Hotel »Merano«:

Arzi Mrak, potnik, Dunaj; Brošič Ladislav, Lazarevac; Stijaković Milan, trgovec; Baumann Ivan, trgovec, Dunaj; Fischer Rudolf, trgovec, Thum; Glaser Maks, trgovec, Dunaj; Goldman Josip, trgovec, Sibirin; Nassimbeni Henrik, st. mojster. Kosche Avgust, trgovec; Fischer Belas, potnik, Novisad; Renner Moric, trgovec, Bukovina; Fischer Vladimir, ravnatelj, Ljubljana; Resner David, potnik; Dumbovitz Alojz, trgovec; Tomažič Ivan, uradnik, Trieben.

»Privat Hotel«:

Stern David, potnik, Belinz; Raić Jovan, uradnik, Mohač.

Hotel »Pri zamorcu«.

Pinterič Pavel, trgovec, Brežice; Benič Kresimir, profesor, Karlovac; Ello Karl, trgovec, Martinrode; Slenek Karl, urad-

nik, Dunaj; Leban Rudolf, trg. zastopnik, Gorica; Prime Fr. Dobropolje; Podlegar Vekoslav, trgovec, Ljubljana; Dauspetl Karl, trgovec, Črešnja; Lisek Hans, trgovec, Šoštanj; Nestorović Bogdan, dijak, Beograd; Milišić Milan, dijak, Beograd; Miklavc Janez, poslovođa, Ljubljana.

Hotel »Črni orol«.

Krepek Franjo, poslovođa, Sv. Lenart; Lambert Nikola, dijak, Bukin; Stiglic Franjo, potnik, Rečica; Lisen Josip, trgovec, Rihemberk; Prettner Anton, trgovec, Gradec; Šostarič Miha, mesar, Sv. Miklavž.

Gostilna »Pri grozdu«.

Jagrič Antonija, posestnika, Osijek; Gojsnik Anan, perica, Plečice; Terkuč

Iv., Jarenina; Gottesmann Bernhard, tovarnar, Dunaj; Berger Josip, potnik, Dunaj;

Gostilna »Halbwild«.

Keltner Stefan, trgovec, Dunaj; Živković Filip, uradnik, Kragujevac;

Hotel »Kosovo«.

Črčić Ivan, uradnik, Maribor; Brevet Jurij, trgovec, Brežice.

Gostilna »Zlati konj«.

Hrvat Stefan, posestnik, Hajdin; Gomišek Alojz, mizar, Solkan.

Gostilna »Zokaly«.

Ignac Veronika, delavec, Bistrica; Prah Jurij, Mar. Snežna.

Mala oznanila.

Pohišto

lastnih izdelkov za spalne in jedilne sobe najceneje v zalogi Sercer in drug. Vetrinjska ul. 2. 2624

Kontoristinjo, zmerno slovensko, srbohrvaščino, nemščino in stenografijo, eventualno za četnico ki je dovršila najmanj dvorazredno trgovsko šolo, sprejme takoj električno podjetje. Ponudbe z navedno dosežanega službovanja in dovršenih šol. starosti, zahtevane plače na »Poštni predal st. 3« v Celju. 97 2-1

Koncertna igralka, izvrstna moč, virtuozijska na gosli, dirigentinja, išče mesta v Jugoslaviji. Nastopi takoj. Emilija Schelle, Wien XV., Sperrgasse Nr. 5. 57 4-4

Enonadstropna hiša v središču mesta, z lepim vrtom, je radi selitve na prodaj. Kupcu stanovanje takoj na razpolago. Naslov pove uprava. 98

Išče se posojilo Dln 10.000 proti visokem obrestovanju in garanciji. Ponudbe na upravo lista pod »30«. 99

Čevljarji, pozor! 100 parov kopit ceno na prodaj. Cvetična ulica 23. 96

Stanovanje, obstoječe iz kuhinje, 2 sobe za služkinjo in pritlikinjo bi takoj zamenjal za večje stanovanje. Zglašiti se N. Pijakovič spediterju, Aleksandrova cesta 25, I. nadstropje, telefon št. 221. 93 2-1

Vzamem dobro ideo gostilno v našem ali na račun. Ponudbe pod »Zanesljivo 80« na upravo »Tabora«. 80 2-2

Ne čakaj anemladi! Naroči takoj: SEMENA, sadno drevje, vrtnice, dalije, gladiole itd. Vitnarsko veleprodajno »VIT«. Džamonja in drugovi, Maribor. Zahtevaj cenike! 69 10-3

P U H
in 2444
perje
po nizkih cenah vedno v zalogi pri trdki
K. Worsche, Maribor
Gospodarska ulica 10

Pozor svinjerejci!

Suho sadije, kot svinjska reja po jako ugodni ceni kg Din 1.25 se v vsaki količini prodaja. Dobiti se v pisarni »Promesa« Pli-narska ul. 17, Maribor. 48 5-4

Podpirajte sokolski tisk!

Išče se večji skladiščni prostori s porabo dvorišča, v najem. Ponudbe se na stavijo pod »Trgovina s pridelki« na administracijo tega lista. 94 2-1

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Danes v ponedeljek VELIKA KAVARNA. Danes v ponedeljek ELITNI KONCERT

Pomnoženi orkester salonske godbe J. KAPLANEK.

KLUB-BAR

Umetnik na goslih prof. Fred Singer

pride!

95

D. S. Merežkovski:

Julijan Odpadnik.

(Dalje.) (26)

V tem hipu je vstopil v triklinium tribun Skudilo. S pohlevnim poklonom je javil, da bo jutri na Cezarjevo čast v hipodromu konjska dirka; tu bo udeleženi znameniti dirkač Koraks. Gal je postal vesel kakor otrok. Brž je ukazal, da naj spleto lovorjev venec, ki ga v slučaju zmage lastnoročno posadi na glavo svojega ljubimca. Zatem sta se jela razgovarjati o konjih, dirkah in znamenitih jahačih.

Gal je veliko pil; od prejšnjega strahu ni bilo niti sledu več. Njegov smeh je bil prisrčen in lahkomišen, kakor smeh zdravih ljudi, ki jim nič ne kali vesti in radosti.

Stoprav v trenutku, ko se je Julijan poslavljaj Gal brata krepko objel in se razjokal; njegove modre oči so onemoglo zamežale.

— Bog ti pomagaj, Bog ti pomagaj!... — je jedljal od prevelike ginjenosti, ki je sumljivo spominjala na izpito vino. — Vem, da si edini, ki me je ljubil — ti in Konstantina...

Oprezno mu je šepnil na uho: — Ti boš imel več sreče; znaš se prevarjati. Vsekdar sem te zavidal... No, Bog ti pomagaj!...

Julijanu ga je bilo žal. Dobro je vedel, da se Gal ne bo več iztrgal iz Konstancijevega trnka.

Prihodnjega dne je Gal zapustil Carigrad in odrinil na pot. Častna straža je krenila z njim.

V bližini grajskih vrat mu je prišel naproti pravkar imenovani armenski kvestor Taurij. — Taurij, ki je bil znani dvorni prilizun, ga je srepo pogledal, ne da bi ga bil pozdravil.

Od carja so prihajala vedno pogostejša pisma.

Od Adrianopolisa dalje je ostajalo Galu zgolj deset državnih poštinih vozov. To ga je prisililo, da je pustil v mestu vso prtljago in služinčad, izvzemši dva ali tri kubikularije in vinotoče.

Bilo je pozno v jeseni. Večednevo deževje je dočista razrilo ceste. Cezar se je moral podvizati; še toliko časa mu niso dali, da bi si pošteno odpočil ali se naspal. Že dva tedna ni bil v kopalnici. Izmed vseh občutkov ga je najbolj mučil občutek, da je nesnažen; ta je bil zanj povsem nov, zakaj dosehdob mu je bila poglavitna skrb, negovati zdravo in začetno telo. Otožno si je ogledoval neosnažene, zamernjene nohte in carski škrlat na klamisu, ki je na njem obilno lepelo blato in prah z vseh cest.

Skudilo ga ni za trenutek pustil samega. Gal je imel dovolj vzrokov, da se je bal prevelike spremljevalčeve pozornosti.

Ko je Skudilo nekoč po carjevem nalogu dospel na antihijski dvor, je z neopredvidno besedo užalil Cezarjevo soprogo Konstantino. Njeno ogorčenje se je prevrglo v slepo, skoraj blazno pobesnelost, ki se je je lotevala prav čisto. Pravili so, da je Konstantina dala carskega odposlanca bičati in vreči v temnico. Drugi sploh niso verjeli, da bi mogla srborita Cezarjeva soproga storiti takšno nezasišno ponižanje veličanstva, zastopanega

v osebi rimskega tribuna. Kakorkoli je že bilo, eno je gotovo: Konstantina se je kaj naglo izpametovala in je izpustila Skudila iz ječe. Ko se je mož povrnil na carski dvor, ni dajal nikakega znamenja, da se mu je kaj pripetilo; saj pa tudi nihče ni vedel nič zanesljivega. Tribun je celo opustil poročilo, ki bi ga bil imel o tem poslati v Mediolanum in je molče požrl ponižanje, kakor so pravili nasprotniki. Nemara se je bal, da bi mu vesti o nečastnem dogodku pokvarile bodočnost.

Ko je Gal potoval iz Antiohije v Mediolanum, je sedel Skudilo na istem vozu z njim, mu suženjsko služil in se prilizunsko dobrikal; niti za minuto ga ni pustil na miru. Ravnal je z njim kakor z bolnim otrokom, ki ga on, Skudilo, tolikanj ljubi, da ga ne more pustiti samega.

Pri nevarnih prehodih čez reke, na potu čez ilirska močvirja, ga je tesno objemal čez pas, in kadar se je Cezar hotel obrestiti njegove roke, ga je stiskal še krepkeje in nežneje, govoreč, da bi raje umrl, nego da bi dragoceno življenje izročil tudi najmanjši nevarnosti.

Tribun je imel nenavadno pospan pogled, s katerim je molče in smehtaje opazoval mehak, bel, skoraj dekliski Galov tilnik. Cezar je dobro občutil njegov pogled; zmeraj mu je postalo čudno in se je nejevoljno obrnil. Tačas se mu je zahotelo, da bi prisolil prijaznemu tribunu zašušnico; ubogi jetnik pa je kaj kmalu prišel k sebi in se zadovoljil s skromno prenojo, naj ustavi vojo, da použije malec hrane. Navzlic vsem trdotam zadnjih dni je Galu ostala prejšnja slast do jedi.

V Noriku so srečali dva nova carjeva odposlanca: komesa Barbacija in Apodema, potujoča v spremstvu carjevih vojakov.

Tačas so maske padle: Galovo nočno ležišče so zastražili kakor ječo.

Zvečer je pristopil k Cezarju komes Barbacij, ne da bi ga pozdravil po predpisih. Surovo mu je velel, da naj odloži carski klamis in obleče navadno tuniko Skudilo je koj ponudil svojo uslugo: pomagaje Galu pri slačenju, pa je bil tako neroden, da je zlorado raztrgal carski škrlat.

Prihodnje jutro so posadili jetnika v karpentum, dvokolesni leseni voz, ki je rabil nižjim uradnikom na njih službenih potovanjih. Vozu je manjkala streha. Čez ceste je bril ledeni veter in rešetal mokre snežene kosmiče. Skudilo je po svoji navadi ovil roko okoli Galovega pasu, dočim je z drugo otipaval novo obleko:

— Lepa je obleka, nepremočljiva in topla. Po mojem mnenju veliko boljše od škrlata. Škrlat ne greje. Ta pa ima mehko, volneno podvlako...

In kakor da bi hotel otipati tunikino podlogo, je segel za Cezarjev hrbet in premeteno, s tihim nasmehom izdrl izmed zavojev kratko bodalce, ki ga je škrlat carski ujetnik za prvo obrambo.

— To pa ni lepo, — se je namrdnil Skudilo, kažoč ljubeznivostrog obraz. — Očlovek bi se lahko ranil čisto nehoti in nevede. Bodalo ni za igračo!

Pa ga je zalutnil na cesto.

(Dalje prihodnjič.)